

Urantia-kirja

<< [Luku 82](#) | [Osat](#) | [Sisältö](#) | [Luku 84](#) >>

Luku 83

Avioliittoinstituutio

83:0.1 (922.1) TÄMÄ on kertomus avioliittoinstituution alkuvaiheista. Avioliiton kehittyminen on ollut vakaata aina siitä lähtien, kun se lauman harjoittamista irrallisista ja umpimähkäisistä pariutumisista alkunsa saatuaan ja monet muuntautumiset ja mukautumiset läpikäytyään päätyi niiden avioliittonormien ilmaantumiseen, jotka lopulta huipentuivat parinmuodostuksen toteutumiseen eli yhden miehen ja yhden naisen väliseksi liitoksi sosiaalisessa arvojärjestyksessä korkeimmalla olevan kodin perustamiseksi.

83:0.2 (922.2) Avioliittoinstituutio on ollut monet kerrat vaarassa, ja avioliittoa koskevat tapasäännöt ovat nojautuneet raskaasti sekä omaisuuden että uskonnon antamaan tukeen. Mutta se reaalin tekijä, joka iäti suojelee avioliittoa ja siitä johtuvaa perhettä, on se yksinkertainen ja myötäsyttyinen biologinen tosiasia, että miehet ja naiset, olivatpa he kaikkein alkukantaisimpia villi-ihmisiä tai kaikkein sivistyneimpiä kuolevaisia, eivät kerta kaikkiaan halua elää ilman toisiaan.

83:0.3 (922.3)

Itsekäs ihminen houkuttautuu nimenomaan sukupuolivietin ansiosta tekemään itsestään jotakin, joka on eläintä parempaa. Harjoittajansa huomioon ottava ja hänen mielihyväänsä tavoitteleva sukupuolisuhde tuo mukanaan vääjäämättömät kieltämykselliset seuraukset ja takaa altruististen velvollisuuksien sekä lukuisten rotua hyödyttävien, kotia koskevien velvoitteiden omaksumisen. Sukupuolisuus on tässä mielessä ollut villi-ihmisten huomaamaton ja ennalta aavistamaton sivistäjä, sillä automaattisesti ja pettämättömästi tämä samainen sukupuolinen virike *pakottaa ihmisen ajattelemaan* ja viime kädessä *johdattaa hänet rakastamaan*.

1. Avioliitto yhteiskunnallisena instituutiona

83:1.1 (922.4)

Avioliitto on yhteiskunnan mekanismi, jonka on määrä säädellä ja hallita fyysisestä kaksisukuisuudesta juontuvia ihmisten välisiä moninaisia suhteita. Tällaisen instituution ominaisuudessa avioliitto toimii kahdella taholla:

83:1.2 (922.5)

1. Henkilökohtaisten sukupuolisuhteiden säätelyssä.

83:1.3 (922.6)

2. Polveutumisen, perimisen, vallanperimyksen ja yhteiskunnallisen arvojärjestyksen säätelyssä, mikä onkin sen vanhempi ja alkuperäinen funktio.

83:1.4 (922.7) Avioliitosta esiin kasvava perhe on yhdessä omaisuutta koskevien tapasääntöjen kanssa jo itsessään avioliittoinstituution vakauttaja. Muita avioliiton vakauteen vahvasti vaikuttavia tekijöitä ovat ylpeys, turhamaisuus, ritarillisuus, velvollisuudentunto ja uskonnolliset vakaumukset. Mutta vaikka avioliittoja saatetaankin korkeuksissa hyväksyä tai olla hyväksymättä, taivaassa niitä silti tuskin rakennetaan. Ihmisperhe on nimenomaisesti ihmisen oma instituutio, evoluution tuote. Avioliitto on yhteiskunnan instituutio, ei mikään kirkon toimikenttä. Uskonnon tulisi siihen toki voimallisesti vaikuttaa, mutta uskonnon ei tule ryhtyä sitä ainoana kontrolloimaan eikä säätelemään.

83:1.5 (922.8) Alkukantainen avioliitto oli ensi sijassa tuotannollinen instituutio, ja vielä nykyaikanakin se on usein sosiaaliasia tai liiketoimi. Andiittisen rotuaineksen sekoittumisen vaikutuksesta samoin kuin edistyvän sivilisaation tapasääntöjen seurauksena avioliitosta on vähä vähältä tulossa kahdenkeskinen, romanttinen, isyyttä ja äitiyttä korostava, runollinen, hellä, eettinen ja jopa idealistinen. Alkukantaiseen pariutumiseen kuului kuitenkin vain pienin mahdollinen määrä sydämen valintaa ja niin kutsuttua romanttista rakkautta. Ihmiskunnan alkuaikoina mies ja vaimo eivät olleet paljonkaan toistensa kanssa, kovinkaan usein he eivät edes aterioineet yhdessä. Mutta muinaisuuden kansojen keskuudessa henkilökohtainen kiintymys ei ollutkaan yhtä lujasti sidoksissa sukupuoliseen mielenkiintoon, vaan ihmiset kiintyivät toisiinsa enemmänkin siksi, että he elivät ja työskentelivät yhdessä.

2. Seurustelu ja kihlautuminen

83:2.1 (923.1) Alkukantaiset avioliitot olivat aina pojan ja tytön vanhempien suunnittelemia. Tämän tavan ja vapaan valinnan sallivien aikojen välistä siirtymäkauden näyttämöä pitivät hallussaan naittajat eli ammattimaiset puhemiehet. Naittajan osassa toimivat ensi vaiheessa parturit, myöhemmin papit. Naimisiinmeno oli alun perin asia, joka kuului ryhmälle, sitten siitä tuli perheiden välinen asia, ja vasta hiljattain siitä on tullut henkilökohtainen riskiyritys.

83:2.2 (923.2) Alkuaikojen avioliittoon päädyttiin pakottamalla, ei suinkaan mielenkiinnosta. Alkuaikojen nainen ei ollut seksuaalisesti mitenkään kylmäkiskoinen, hän vain tunsu tapasääntöjen häneen iskostamaa sukupuolista alemmuudentunnetta. Kuten tavaroiden ryöstely aikanaan edelsi tavarainvaihtoa, samalla tavoin ryöstöavioliitto edelsi sopimusavioliittoa. Jotkut naiset saattoivat olla ryöstäjien kanssa samassa juonessa päästäkseen sillä keinoin vapauteen oman heimonsa vanhempien miesten herruudesta. He katsoivat paremmaksi antautua toiseen heimoon kuuluvien ikäistensä miesten käsiin. Tällainen valekarkaaminen oli välivaiheena voimakeinoin tapahtuvan ryöstön ja myöhemmän, mielenkiinnon voittamiseen tähtäävän kosiskelun välillä.

83:2.3 (923.3) Eräs kaikkein vanhimmista häämenojen muodoista oli teeskennelty pako, eräänlainen toisinto karkaamisesta, joka kerran oli ollut yleisenä tapana. Valeryöstöstä tuli myöhemmin osa säännönmukaisia häämenoja. Nykyajan tytön teeskennelty

vastustelu ”rengastamista” kohtaan, kainous avioliiton suhteen, ovat kaikki ikivanhojen tapojen jäänteitä. Tapa kantaa morsian kynnyksen yli palauttaa mieleen koko joukon muinaisia tapoja, muiden muassa ajoilta, jolloin vaimo hankittiin varastamalla.

83:2.4 (923.4) Oli pitkä ajanjakso, jolloin naiselta evättiin vapaus päättää itse naimisiinmenostaan, mutta älykkäämmät naiset ovat aina osanneet järkeään nokkelasti käyttämällä kiertää tämän rajoituksen. Tavallisesti mies on toiminut kosiskelussa aloitteentekijänä, mutta ei aina. Toisinaan tekee nainen muodollisesti – kuin myös peitelysti – aloitteen naimisiinmenosta. Ja sitä mukaa kun sivilisaatio on edennyt, naisilla on ollut yhä suurempi rooli avioliittoa edeltävän seurustelun ja naimisiinmenon kaikissa vaiheissa.

83:2.5 (923.5) Rakkauden, romantiikan ja henkilökohtaisen valinnan suurempi merkitys esiaviollisessa seurustelussa on andiittien anti maailman rodulle. Sukupuolten väliset suhteet kehittyvät parhaillaan suotuisasti, ovathan monet edistyvät kansat vähin erin korvaamassa edellä mainittuja, vanhempia hyöty- ja omistusmotiiveja jossakin määrin idealisoiduilla sukupuolisen mielenkiinnon käsityksillä. Elämänkumppania valittaessa seksuaalinen virike ja kiintymyksen tunteet alkavat syrjäyttää kylmää laskelmointia.

83:2.6 (923.6) Kihlaus oli alun perin samaa kuin naimisiinmeno, ja sukupuolisuhteet olivat muinaisten kansojen keskuudessa kihlusaikana tavanomaisia. Vasta äskettäin on uskonto määrännyt seksuaalitabun kihlauksen ja avioliiton väliseksi ajaksi.

3. Ostaminen ja myötäjäiset

83:3.1 (923.7) Entisaikojen ihmiset eivät luottaneet rakkauteen eivätkä lupauksiin, vaan kestävät liitot piti heidän mielestään taata jollakin kouriintuntuvalla vakuudella, toisin sanoen omaisuudella. Vaimon ostohintaa alettiin tästä syystä pitää panttina tai talletuksena, jonka aviomies oli tuomittu menettämään siinä tapauksessa, että hän eroaisi vaimostaan tai hylkäisi hänet. Kunhan morsiamen ostohinta oli maksettu, monet heimot sallivat, että aviomiehen omistajamerkki poltettiin vaimon ihoon. Vielä tänäkin päivänä afrikkalaiset ostavat vaimonsa. Rakkauden perusteella valittua vaimoa eli valkoisen miehen vaimoa he vertaavat kissaan, koska sellainen ei maksa mitään.

83:3.2 (924.1) Morsiannäyttelyt olivat tilaisuuksia, joihin tyttäret puettiin parhaimpiinsa ja koristeltiin julkista esillepanoa varten, jotta heistä saataisiin vaimoina korkeampi hinta. Mutta ei heitä myyty niin kuin myydään eläimiä – myöhempien heimojen keskuudessa ei tällainen vaimo ollut siirrettävissä toiselle omistajalle. Eikä naisen ostaminen aina suinkaan ollut pelkkä kylmäverinen rahatoimi, vaan vaimonostossa palvelus vastasi käteistä. Jos mies, joka muissa suhteissa oli haluttu, ei pystynyt maksamaan vaimostaan, tytön isä saattoi adoptoida hänet pojakseen, minkä jälkeen avioituminen kävi mahdolliseksi. Ja jos köyhä mies tavoitteli vaimoa eikä kyennyt suorittamaan ahneen isän vaatimaa hintaa, heimovanhimmilla oli usein tapana painostaa isää,

joka kenties tämän johdosta tarkistikin vaatimuksiaan, koska muussa tapauksessa tytär saattoi karata.

83:3.3 (924.2) Sivilisaation edetessä isät eivät halunneet, että näyttäisi siltä kuin he olisivat kaupanneet tyttäriään, ja niin he, vaikka edelleen ottivatkin vastaan morsiamen ostohinnan, panivat kuitenkin alulle tavan antaa pariskunnalle suunnilleen morsiamen ostohintaa vastaavia arvokkaita lahjoja. Ja morsianmaksun myöhemmin jäätyä pois käytöstä näistä lahjoista tuli morsiamen myötäjäiset.

83:3.4 (924.3) Myötäjäisten ajatuksena oli luoda vaikutelma morsiamen riippumattomuudesta. Tarkoitus oli osoittaa, että oli edetty kauas niistä ajoista, jolloin vaimot olivat orjia ja elämänkumppanit omaisuutta. Mies ei voinut ottaa eroa myötäjäiset mukanaan tuoneesta vaimosta, ellei hän maksanut myötäjäisiä täysimääräisesti takaisin. Joidenkin heimojen keskuudessa jätettiin sekä sulhasen että morsiamen vanhempien haltuun keskinäinen vakuustalletus, joka menetettäisiin siinä tapauksessa, että jompikumpi jättäisi toisen. Todellisuudessa siis kysymys oli avioliittopantista. Elettäessä vaihetta, jolloin tapahtui siirtyminen ostamisesta myötäjäisiin, lapset kuuluivat isälle, jos vaimo oli ostettu, muussa tapauksessa lapset kuuluivat vaimon suvulle.

4. Häämenot

83:4.1 (924.4) Häidenvietto on peräisin siitä tosiasiasta, että avioliitto oli alkujaan koko yhdyskunnan asia, ei pelkästään kahden yksilön tekemän päätöksen kruunaus. Pariutuminen oli ryhmän asia yhtä paljon kuin se oli henkilökohtainen toimitus.

83:4.2 (924.5) Entisaikain ihmisten elämä kietoutui kauttaaltaan magiaan, rituaaleihin ja seremonioihin, eikä avioliitto muodostanut poikkeusta. Kun sivilisaatio edistyi, kun avioliittoon alettiin suhtautua vakavammin, hääseremoniat muuttuivat aina vain suurellisemmiksi. Alkuaikojen avioliitto oli omaisuusintresseihin vaikuttava tekijä, niin kuin se on nykyisinkin, ja sen vuoksi se edellytti oikeudellista seremoniaa; sittemmin syntyvien lasten sosiaalisen statuksen puolestaan vaatiessa avioliitolle laajinta mahdollista julkisuutta. Primitiivinen ihminen ei laatinut mitään muistiinpanoja, avioliittoseremonioiden todistajina piti sen vuoksi olla monta henkilöä.

83:4.3 (924.6) Ensi alkuun hääseremonia oli enemmän kihlauksen kaltainen, ja sen sisältönä oli vain julkinen ilmoitus aikomuksesta elää yhdessä. Myöhemmässä vaiheessa tähän seremoniaan kuului muodollisuuksien mukainen yhteisateria. Joidenkin heimojen keskuudessa vanhemmat vain yksinkertaisesti veivät tyttärensä tämän aviomiehen luo; toisessa tapauksessa ainoana seremoniana oli virallinen lahjojenvaihto, minkä jälkeen tavallisesti morsiamen isä luovutti hänet sulhaselle. Monien Levantin kansanheimojen keskuudessa oli tapana tulla toimeen ilman minkäänlaisia

muodollisuuksia, niin että avioliitto sinetöitiin sukupuolisuhteilla. Mutkikkaammat häämenot kehitti ensimmäisenä punainen ihminen.

83:4.4 (924.7) Lapsettomuutta pelättiin suuresti, ja koska hedelmättömyyden katsottiin aiheutuvan henkien vehkeilyistä, sikiävyyden varmistamisponnistelut johtivat myös sellaiseen, että vihkimiseen liitettiin eräitä maagisia ja uskonnollisia seremonioita. Ja pyritäessä näin varmistamaan avioliiton onnellisuus ja hedelmällisyys turvauduttiin moniin taikakaluihin. Myös astrologeilta pyydettiin neuvoa, jotta olisi varmistuttu siitä, että sopijapuolet olivat syntyneet onnellisten tähtien alla. Yhteen aikaan ihmisuhri kuului säännönmukaisena osana kaikkiin varakkaiden ihmisten häihin.

83:4.5 (925.1) Onnenpäiviä haeskeltiin, ja torstaita pidettiin suotuisimpana. Häiden viettämistä täydenkuun aikana pidettiin poikkeuksellisen hyväenteisenä. Monilla Lähi-idän kansoilla oli tapana viskellä jyviä vastanaineiden päälle. Tämä oli maaginen riitti, jonka oletettiin varmistavan hedelmällisyyden. Jotkin itämaiden kansat käyttivät tähän tarkoitukseen riisiä.

83:4.6 (925.2) Tulta ja vettä pidettiin aina parhaina aaveiden ja pahojen henkien torjuntakeinoina. Siitä johtuu, että häissä tavallisesti nähtiin alttaritulia ja palavia kynttilöitä sekä kasteen merkityksessä suoritettua pyhän veden pirskestämistä. Kauan aikaa oli tapana määrätä väärä hääpäivä, ja aaveiden ja henkien harhauttamiseksi sitten äkkiä siirtää se tuonnemmaksi.

83:4.7 (925.3) Vastanaineiden kiusoittelu ja kuherruskuukaudenviettäjiin kohdistetut kujeet ovat kaikki jäänteitä

niiltä kaukaisilta ajoilta, jolloin ajateltiin, että henkien edessä oli parasta näyttää surkealta ja kiusatulta, jottei tulisi herättäneeksi näiden kateutta. Morsiushunnun käyttö on jäänne ajoilta, jolloin katsottiin välttämättömäksi pukea morsian valeasuun, jotteivät aaveet tuntisi häntä, samoin kuin pidettiin tarpeellisena kätkeä hänen kauneutensa muutoin mustasukkaisten ja kateellisten henkien katseilta. Morsiamen jalat eivät millään muotoa saaneet koskettaa maata juuri ennen vihkiseremoniaa. Vielä kahdennellakymmenennelläkin vuosisadalla on kristillisten tapasääntöjen mukaista levittää matto häävaunujen saapumispaikalta kirkon alttarille.

83:4.8 (925.4) Eräs muinaisimmista häämenojen muodoista oli papin suorittama häävuoteen siunaus liiton hedelmällisyyden varmistamiseksi. Näin tehtiin jo kauan ennen kuin mitään virallista häärituaalia oli vakiinnutettu. Avioliittoa koskevien tapasääntöjen ollessa tässä kehitysvaiheessa häävieraiden odotettiin marssivan yöllä makuukamarin läpi, joten he voivat oikeudellisessa mielessä todistaa avioliiton saavuttaneen täyttymyksensä.

83:4.9 (925.5) Se onnen oikku, että kaikista esiaviollisista testauksista huolimatta joidenkin avioliittojen kävi huonosti, sai alkukantaisen ihmisen etsimään vakuutusturvaa avioliiton epäonnistumista vastaan, lähetti hänet etsimään apua papeilta ja taikuudelta. Ja tämä kehityskulku johti suoraan nykyajan kirkkohäihin. Mutta kauan aikaa tunnustettiin yleisesti avioliiton tulleen solmituksi, kunhan asiasta sopineet vanhemmat – myöhemmin pariskunta itse – olivat niin päättäneet; kun sen sijaan viimeisten viidensadan vuoden ajan

kirkko ja valtio ovat pitäneet hallussaan avioliittoa koskevaa oikeudenkäyttöä ja ovat ottaneet asiakseen julistaa avioliitto solmituksi.

5. Moniavioisuus

83:5.1 (925.6) Avioliiton varhaishistorian aikana naimattomat naiset kuuluivat heimon miehille. Myöhemmin naisella oli kerrallaan vain yksi aviomies. Tämä *yksi mies kerrallaan* -käytäntö oli ensimmäinen askel poispäin lauman harrastamista vapaista sukupuolisuhteista. Vaikka naiselle sallittiin vain yksi mies, hänen aviomiehensä voi sitä vastoin rikkoa tällaisia väliaikaissuhteita mielin määrin. Mutta nämä löyhästi säädellyt liitot olivat kuitenkin ensimmäinen askel kohti pariskunnittain tapahtuvaa yhteiseloä erotukseksi laumassaelämisestä. Tässä avioliiton kehitysvaiheessa lapset kuuluivat tavallisesti äidille.

83:5.2 (925.7) Seuraava vaihe pariutumisen kehityksessä oli *ryhmäavioliitto*. Tämä avioliiton kommunaalinen vaihe tuli perhe-elämän kehkeytymisessä pakostakin tähän väliin, sillä avioliittoa koskevilla tapasäännöillä ei ollut riittävästi voimaa tehdä parisuhteista pysyviä. Veli- ja sisaravioliitot kuuluivat tähän ryhmään; jonkin perheen viisi veljestä saattoi avioitua jonkin toisen perheen viiden sisaren kanssa. Löyhemmät kommunaalisen avioliiton muodot kehittyivät kaikkialla maailmassa vähitellen erityyppisiksi ryhmäavioliitoiksi. Toteemiin liittyneet tapasäännöt

säätelivät suurelta osin näitä ryhmäliittoja. Perhe-elämä kehittyi vähitellen ja varmasti, sillä sukupuolielämää ja avioliittoa säätelevät määräykset edistivät heimon itsensä säilymistä. Ne nimittäin varmistivat, että entistä suurempi määrä lapsia jää henkiin.

83:5.3 (926.1) Ryhmäavioliitot väistyivät edistyneempien heimojen keskuudessa vähitellen käytännöksi muodostuneen moniavioisuuden, monivaimoisuuden ja monimiehisyyden, tieltä. Mutta monimiehisyys ei ollut koskaan yleistä, tavallisesti sellainen rajoittui kuningattariin ja rikkaisiin naisiin. Sitä paitsi kysymyksessä oli tavallisesti perheen sisäinen järjestely: useammalla veljeksellä oli yhteinen vaimo. Kasti- ja taloudelliset rajoitukset pakottivat toisinaan useamman miehen tyytymään yhteiseen vaimoon. Silloinkin naisen oli tapana avioitua vain yhden miehen kanssa, ja muita siedettiin löyhästi samaan perhepiiriin kuuluvina yhteisten jälkeläisten ”setinä”.

83:5.4 (926.2) Juutalaisten tapa, joka vaati miestä yhtymään velivainajansa leskeen ”herättääkseen veljellensä siemenen”, oli käytäntönä yli puolessa muinaista maailmaa. Tämä oli jäänne ajalta, jolloin avioliitto oli enemmänkin koko sukua koskeva asia kuin yksilöiden välinen liitto.

83:5.5 (926.3) Eri aikoina on monivaimoisuusinstituution piirissä tunnettu neljänlaisia vaimoja:

83:5.6 (926.4) 1. Seremoniaaliset eli lailliset vaimot.

83:5.7 (926.5) 2. Kiintymyksen ja suostumuksen perusteella otetut vaimot.

83:5.8 (926.6) 3. Jalkavaimot eli konkubiinit, sopimusvaimot.

4. Orjavaimot.

Varsinainen monivaimoisuus, jolloin kaikilla vaimoilla on yhtäläinen asema ja kaikki lapset ovat tasa-arvoisia, on ollut hyvin harvinaista. Kotia hallitsi monivaimoisuuden oloissakin tavallisesti päävaimo, statuskumppani. Vain hänelle järjestettiin rituaalin mukaiset häämenot, ja perintö saattoi siirtyä vain tällaisen ostamalla hankitun tai myötäjäisten kera tulleen puolison lapsille, paitsi jos statusvaimon kanssa erikseen toisin sovittiin.

Statusvaimo ei välttämättä ollut lempivaimo, eikä hän muinaisina aikoina sitä tavallisesti ollutkaan. Lempivaimo eli sydänpäpynen ilmestyi näyttämölle, vasta kun rodut olivat edistyneet jo kohtalaisen pitkälle, ja eritoten sen jälkeen kun evolutionaariset heimot olivat sekoittuneet nodiitteihin ja adamiitteihin.

Tabuvaimosta, eräästä laillisen aseman omanneesta vaimosta, juontuivat konkubiineja koskeneet tapasäännöt. Näiden sääntöjen mukaan miehellä sai olla vain yksi vaimo, mutta hän saattoi ylläpitää sukupuolisuhdetta miten monen jalkavaimon kanssa hyvänsä. Konkubiinijärjestelmä oli porraskivenä yksiavioisuuteen, ensimmäinen loittonema suoranaisestä monivaimoisuudesta. Juutalaisten, roomalaisten ja kiinalaisten konkubiinit olivat varsin usein vaimon palvelijattaria. Laillista vaimoa pidettiin sittemmin kaikkien aviomiehelle syntyneiden lasten äitinä, niin kuin kävi muiden muassa juutalaisten keskuudessa.

Ikivanhoilla tabuilla, jotka kielsivät sukupuolisuhteet raskaana olevan tai imettävän vaimon kanssa, oli suuri taipumus

ruokkia monivaimoisuutta. Alkuaikojen vaimot ikääntyivät hyvin varhain, mikä johtui yhtämittäisistä synnytyksistä, mihin vielä liittyi raskas työnteko. (Tällaiset yllirasitetut vaimot onnistuivat pysyttelemään elävien kirjoissa vain sen seikan nojalla, että heidät joka kuukausi – milloin eivät odottaneet lasta – suljettiin viikon ajaksi eristykseen.) Useinkin tällainen vaimo väsyi lastensynnyttämiseen ja pyysi aviomiestään ottamaan hänen lisäksi toisen ja nuoremman vaimon, joka kykenisi auttamaan sekä saattamalla lapsia maailmaan että tekemällä taloustöitä. Vanhemmat puoliset tervehtivät sen vuoksi uusia vaimoja tavallisesti ilolla; mistään sukupuolisen mustasukkaisuuden tapaisesta ei ollut tietoaakaan.

83:5.14 (926.12) Vaimojen lukumäärää rajoitti vain miehen kyky elättää heitä. Varakkaat ja kyvykkäät miehet halusivat suuret määrät lapsia, ja koska lapsikuolleisuusluvut olivat hyvin korkeat, tarvittiin suuren perheen aikaansaamiseen kokonainen liuta vaimoja. Monet näistä samanaikaisista vaimoista olivat pelkkiä työntekijöitä, orjavaimoja.

83:5.15 (927.1) Ihmiskunnan tavat kehittyvät, mutta hyvin hitaasti.

Haaremin tarkoituksena oli tuottaa voimakas ja lukuisa verisukulaisten joukko valtaistuimen tueksi. Muuan päällikkö vakuuttui kerran siitä, ettei hänellä tulisi olla haaremia, vaan että hänen pitäisi tyytyä vain yhteen vaimoon. Niin hän kohta laskikin haareminsä hajalle. Tyytymättömät vaimot menivät kukin kotiinsa, ja heidän loukatut sukulaisensa kävivät tämän päällikön kimppuun raivoisasti kuin tuulispää ja tekivät hänestä siinä paikassa selvää jälkeä.

6. Varsinainen yksiavioisuus – pariavioliitto

83:6.1 (927.2) Yksiavioisuus on yksinoikeutta; se on hyvä niille, jotka tämän halutun aseman saavuttavat, mutta sillä on taipumus aiheuttaa biologista kärsimystä niille, jotka eivät ole yhtä onnekkaita. Mutta kokonaan siitä riippumatta, miten yksiavioisuus vaikuttaa yksilöön, se on lasten kannalta kuitenkin ehdottomasti paras järjestely.

83:6.2 (927.3) Varhaisimmassa vaiheessa yksiavioisuus johtui olosuhteiden pakosta: köyhyydestä. Yksiavioisuus on kulttuuri- ja yhteiskuntapohjaista, keinotekoista ja epäluonnollista; tällä tahdotaan sanoa: epäluonnollista evolutionaariselle ihmiselle. Se on täysin luonnollista puhdasrotuisemmille nodiiteille ja adamiiteille, ja kulttuurisessa mielessä se on ollut erittäin arvokasta kaikille edistyneille roduille.

83:6.3 (927.4) Kaldealaisheimot tunnustivat, että vaimolla on oikeus vaatia puolisoltaan ennen avioliittoa annettava sitoumus olla ottamatta toista vaimoa tai konkubiinia; sekä kreikkalaiset että roomalaiset suosivat yksiavioista liittoa. Esi-isienpalvonta on aina edistänyt yksiavioisuutta, samoin kristittyjen erehdys pitää avioliittoa sakramenttina. Myös elintason kohoaminen on johdonmukaisesti sotinut monivaimoisuutta vastaan. Mikaelin Urantialle-saapumisen ajankohtaan mennessä käytännöllisesti katsoen koko sivistynyt maailma oli jo yltänyt teoreettisen

yksiavioisuuden tasolle. Mutta tämä passiivinen yksiavioisuus ei merkinnyt, että ihmiskunta olisi vielä ollut tottunut todellisen pariavioliiton käytäntöön.

83:6.4 (927.5) Kun yhteiskunta pyrkii kohti ihanteellisen pariavioliiton perustana olevaa yksiavioisuuden päämäärää, joka viime kädessä on kuitenkin jonkinlainen monopolistinen sukupuoliliitto, se ei saa jättää huomiotta niiden epäonnisten miesten ja naisten vähemmän kadehdittavaa asemaa, jotka eivät onnistu löytämään paikkaansa tässä uudessa ja entistä paremmassa sosiaalisessa järjestelmässä, vaikka he kuinka tekisivät parhaansa sen asettamien vaatimusten kanssa sopusoinnussa toimiakseen ja ne omikseen tunteakseen. Etteivät jotkut onnistu sosiaalisella kilpakentällä löytämään puolisoa, saattaa johtua ylitsepääsemättömistä vaikeuksista tai voimassa olevien tapasääntöjen asettamista monituisista rajoituksista. On totta, että yksiavioisuus on siinä oleville ihanteellinen ratkaisu, mutta se aiheuttaa vääjäämättömästi suurta kärsimystä niille, jotka jäävät ulkopuolelle, yksinäisen elämän kylmyyteen.

83:6.5 (927.6) Epäonninen vähemmistö on aina saanut kärsiä, jotta enemmistö saattaisi edistyä kehkeytymässä olevan sivilisaation kehittyvien tapasääntöjen vallitessa. Mutta suotuisammassa asemassa olevan enemmistön tulisi suhtautua aina ystävällisesti ja hienotunteisesti niihin vähemmän onnekkaisiin lähimmäisiin, joiden on maksettava hinta siitä, etteivät he ole onnistuneet saavuttamaan jäsenyyttä ihanteellisessa sukupuolikumppanuudessa elävien

riveissä tällaisten edistyvän sosiaalisen evoluution korkeimpien tapanormien sanktioimien suhteiden tarjotessa kaikkien biologisten viettien tyydytyksen.

83:6.6 (927.7) Yksiavioisuus on aina ollut, on nyt ja on aina oleva ihmisen sukupuolielämän kehityksen idealistinen päämäärä. Tämä aidon pariavioliiton ihanne tekee välttämättömäksi itsensäkieltämisen, ja niinpä se usein epäonnistuukin vain sen vuoksi, että jommaltakummalta tai kummaltakin sopimuspuolelta puuttuu tuota kaikista inhimillisistä hyveistä suurinta: ankaraa itsehillintää.

83:6.7 (927.8) Yksiavioisuus on se mittakeppi, jolla mitataan sosiaalisen sivilisaation edistyneisyyttä erotukseksi puhtaasti biologisesta evoluutiosta. Yksiavioisuus ei välttämättä ole biologista eikä luonnonmukaista, mutta sosiaalisen sivilisaation välittömälle säilymiselle ja tulevalle kehitykselle se on ehdoton edellytys. Se edistää omalta osaltaan tunne-elämän herkkyyttä, ihmisen moraalisien puolen hienostumista ja hengellistä kasvua, joita moniavioisuudessa on perin mahdotonta saavuttaa. Naisesta ei koskaan voi tulla ihanteellista äitiä niin kauan kuin hänen on pakko kaiken aikaa osallistua kilpailuun aviomiehensä kiintymyksen osoituksista.

83:6.8 (928.1) Pariavioliitto edistää ja vaalii sitä kahden läheisen ihmisen välistä ymmärtämystä ja tehokasta yhteistyötä, joka vanhempien onnellisuuden, lasten hyvinvoinnin ja sosiaalisen suorituskäytävyyden kannalta on parasta. Karkeasta pakottamisesta

alkunsa saaneesta avioliitosta on vähin erin kehittymässä itsensäsiivistämisen, itsehillinnän, itsensäilmaisemisen ja suvunjatkamisen suurenmoinen instituutio.

7. Aviosuhteen purkaminen

83:7.1 (928.2) Kun avioliittoa koskevien tapasääntöjen kehitys oli vielä alkuvaiheessaan, avioliitto oli löyhä side, joka oli katkaistavissa milloin vain, ja lapset seurasivat aina äidin mukana. Äiti–lapsi-suhde on vaistonvarainen, ja se on vaikuttanut tapasääntöjen kulloisestakin kehitysvaiheesta riippumatta.

83:7.2 (928.3) Alkukantaisten kansanheimojen keskuudessa avioliitoista vain noin puolet osoittautui tyydyttäväksi. Eron syynä oli useimmissa tapauksissa hedelmättömyys, joka pantiin aina vaimon syyksi; ja uskottiin, että lapsettomat vaimot muuttuisivat henkien maailmassa käärmeiksi. Alkukantaisempien tapojen vallitessa avioeron toteutumiseen tarvittiin aina miehen päätös, ja joidenkin kansojen keskuudessa nämä normit ovat säilyneet kahdennellekymmenennelle vuosisadalle saakka.

83:7.3 (928.4) Jotkin heimot kehittivät tapasääntöjen kehittymisen myötä kaksi avioliiton muotoa: tavallisen, joka salli avioeron, ja pappisavioliiton, joka ei sallinut eroamista. Kun vaimoja ruvettiin ostamaan ja antamaan heille myötäjäisiä, se vaikutti erojen määrään niitä suuresti vähentäen, sillä avioliiton päättymisen epäonnistumiseen tiesi aina varallisuusseuraamuksia. Ja toden

sanoaksemme tämä ikivanha omaisuustekijä lujittaa monia nykyajankin avioliittoja.

83:7.4 (928.5) Yhteisöllisen aseman ja omaisuuden suomien etuoikeuksien aiheuttama sosiaalinen paine on aina ollut voimallinen avioliittotabu ja -tapasääntöjä ylläpitävä tekijä. Avioliittoinstituutio on kautta aikakausien kulkenut tasaisesti eteenpäin ja on nykymaailmassa hyvällä pohjalla siitä huolimatta, että sen kimppuun käy uhkaavasti niiden kansojen keskuudessa laajalle levinnyt tyytymättömyys, joiden jäsenet nauttivat laajimmin henkilökohtaisesta valinnanvapaudesta – kokonaan uudesta vapauden lajista. Tällaisia asennoitumishäiriöitä ilmenee edistyneempien rotujen keskuudessa äkillisesti kiihtyneen sosiaalisen kehityksen seurauksena, kun sitä vastoin lyhyemmän matkan edenneiden kansojen keskuudessa avioliitto jatkaa vanhempien tapasääntöjen ohjauksessa kukoistustaan ja vähittäistä kohenemistaan.

83:7.5 (928.6) Se, että vanhemman ja kauan vallalla olleen omaisuusmotiivin korvasi uutena ja yhtäkkisenä ilmaantunut ihanteellisempi mutta äärimmäisen yksilökeskeinen rakkausmotiivi, on vääjäämättä aiheuttanut avioliittoinstituution väliaikaista epävakaistumista. Ihmisen avioliittomotiivit ovat aina olleet huomattavasti kulloisenkin avioliittomoraalin yläpuolella, ja yhdeksännellätoista ja kahdennellakymmenennellä vuosisadalla länsimainen avioliiton ihanne on äkillisesti edennyt kauas rotujen itsekeskeisistä ja vain osaksi hallituista seksuaalisista yllykkeistä. Se, että jossakin yhteiskunnassa esiintyy suuri joukko naimattomia

henkilöitä, on merkki tapasääntöjen ohimenevästä luhistumisesta tai niiden vaihtumisesta.

83:7.6 (928.7) Avioliiton todellisena koetinkivenä on kautta aikojen ollut se jatkuva läheisyyden tunne, joka on kaikessa perhe-elämässä välttämätön. Kahdelta lellitellyltä ja pilalle hemmotellulta nuorelta, jotka on kasvatettu niin, että he odottavat saavansa myöten jokaisen mielihalunsa kohdalla ja voivansa tyydyttää turhamaisuuttaan ja minäkeskeisyyttään täysin mitoin, voidaan tuskin toivoa loistavaa menestymistä avioliitossa ja kodinrakennuksessa – elämänikäisessä kumppanuudessa, joka edellyttää itsensäunohtamista, kompromissien tekemistä, uhrautumista ja epäitsestä omistautumista lastenkasvatukselle.

83:7.7 (929.1) Esiaviolliseen seurusteluun tunkeutuva tavaton määrä kuvittelua ja haaveellista romantiikkaa on suurelta osalta syypää nykyajan länsimaisten kansojen keskuudessa kasvavassa määrin ilmenevään eroamisherkkyyteen. Ja naisen suurempi henkilökohtainen vapaus ja lisääntynyt taloudellinen riippumattomuus mutkistavat tätä kaikkea entisestään. Mutkaton avioero, kun ero johtuu itsehillinnän puutteesta tai persoonallisuuden normaalin sopeutumisen epäonnistumisesta, johtaa suoraa tietä vain takaisin niihin alkeellisiin yhteiskunnan kehitysvaiheisiin, joista ihminen on selviytynyt vasta varsin äskettäin ja varsin paljon henkilökohtaisen ahdistuksen ja rotukohtaisen kärsimyksen tuloksena.

83:7.8 (929.2) Mutta täsmälleen niin kauan kuin yhteiskunta ei kasvata lapsia ja nuoria kunnollisesti, niin kauan kuin yhteiskuntajärjestelmä

ei tarjoa riittävää avioliittoon valmistavaa opetusta ja niin kauan kuin nuoruudelle ominainen epäviisas ja kypsymätön ihanteellisuus toimii ratkaisevana tekijänä naimisiin mentäessä, täsmälleen niin kauan pysyvät avioeroluvut korkeina. Ja samassa määrin kuin sosiaalinen ryhmä jättää nuoret vaille avioliittovalmennusta, avioeron pitää toimia sosiaalisena varaventtiilinä, joka kehittyvien tapasääntöjen nopean kasvun aikakausina estää vieläkin pahemmat tilanteet.

83:7.9 (929.3) Entisajan ihmiset näyttävät suhtautuneen avioliittoon suunnilleen yhtä vakavasti kuin jotkut nykyajan ihmiset. Eikä juuri näytä siltä, että nykyajan monet harkitsemattomat ja epäonnistuneet avioliitot olisivat suurikaan parannus, jos niitä verrataan niihin muinaisiin tapoihin, jotka tekivät nuorista miehistä ja naisista pariutumiskelpoisia. Nykyisen yhteiskunnan suuri epäjohdonmukaisuus on siinä, että se ylistää rakkautta ja ihannoii avioliittoa, samalla kun se ei hyväksy kummankaan perinpohjaista tarkastelua.

8. Avioliiton ihannointi

83:8.1 (929.4) Avioliittoinstituutio, jonka huipentuma on koti, on totta kyllä ihmisen ylevin instituutio, mutta se on nimenomaan ihmisen aikaansaannos. Sitä ei olisi koskaan pitänyt ruveta kutsumaan sakramentiksi. Seetiläispapit tekivät avioliitosta uskonnollisen

rituaalin; mutta tuhannet vuodet Eedenin jälkeen pariutuminen pysyi puhtaasti sosiaalisena ja siviili-instituutiona.

83:8.2 (929.5) Ihmisten välisten liittojen vertaaminen jumalallisiin liittoihin on tavattoman valitettavaa. Aviomiehen ja -vaimon liittyminen yhteen avioliitto–koti-suhteen puitteissa on evolutionaaristen maailmojen kuolevaisten suorittama aineellinen toimenpide. Tosin on totta, että aviomiehen ja -vaimon vilpittömistä ja inhimillisistä edistymispyrkimyksistä voi seurata paljonkin hengellistä etenemistä, mutta se ei vielä merkitse, että avioliitto välttämättä olisi pyhä. Hengellinen edistys seuraa siitä, että vakavasti paneudutaan niihin muihin väyliin, joiden kautta ihminen pyrkii eteenpäin.

83:8.3 (929.6) Avioliitto ei tosiasiallisesti ole myöskään verrattavissa siihen suhteeseen, joka Suuntaajalla on ihmiseen, eikä Kristus Mikaelin ja hänen ihmisveljiensä väliseen veljeyteen. Tällaiset suhteet eivät juuri milteään osin ole verrattavissa aviomiehen ja -vaimon väliseen liittoon. Ja on mitä valitettavinta, että nämä samat suhteet väärin käsittämällä ihminen on saanut aikaan niin paljon sekaannusta käsityksissään avioliiton asemasta.

83:8.4 (929.7) On niin ikään valitettavaa, että jotkin kuolevaisryhmät ovat käsittäneet avioliiton sinetöityvän jumalallisen toimenpiteen kautta. Tällaiset uskomukset johtavat suoraa tietä sellaiseen käsitykseen, että aviosuhde olisi purkamaton, olivat olosuhteet tai sopimuspuolten toiveet minkälaiset hyvänsä. Mutta avioliiton purkautumisen tosiasia jo itsessään osoittaa, ettei Jumaluus ole mukaan liittyvänä osapuolena tällaisissa liitoissa. Jos Jumala kerran

on liittänyt yhteen mitkä tahansa kaksi olevaista tai persoonaa, nämä pysyvät tällä tavoin yhdistyneinä niin kauan kunnes jumalallinen tahto määrää ne eroamaan. Mutta kun on kysymys avioliitosta, joka on ihmisen oma instituutio, kuka rohkenee ryhtyä tuomariksi sanoakseen, mitkä avioliitot ovat sellaisia liittoja, jotka universumin valvojat saattaisivat hyväksyä ja mitkä avioliitot taasen ovat luonteensa ja alkuperänsä puolesta puhtaasti ihmisperäisiä?

83:8.5 (930.1) Avioliiton ihanne on korkeuksien sfääreillä silti olemassa. Jokaisen paikallisjärjestelmän pääkaupungissa Jumalan Aineelliset Pojat ja Tyttäret ilmentävät aviositein ja jälkeläisten tuottamisen ja kasvattamisen tarkoituksin yhteen liittyneiden miehen ja naisen liiton korkeimpia ihanteita. Loppujen lopuksi siis ihanteellinen kuolevaisten välinen avioliitto onkin *ihmisen kannalta* pyhä.

83:8.6 (930.2) Avioliitto on aina ollut ja on edelleenkin ihmisen ajallista ihanteellisuutta edustava suurin unelma. Jos kohta tämä kaunis unelma harvoin kokonaisuudessaan toteutuu, se pysyy silti suurenmoisena ihanteena, joka iäti houkuttelee edistyvää ihmiskuntaa entistä lujempiin ponnistuksiin inhimillisen onnen saavuttamiseksi. Mutta nuorille miehille ja naisille olisi opetettava avioliiton todellisuudesta jotakin, jo ennen kuin heidät sysätään keskelle perhe-elämän keskinäisten suhteiden asettamia ankaria vaatimuksia. Nuorelle ihmiselle ominaista ihanteellisuutta olisi laimennettava karistamalla hänestä ainakin muutama niistä harhakuvitelmistä, joita hänellä ennen avioliiton solmimista on.

83:8.7 (930.3) Nuoruudelle ominaista avioliiton ihannointia ei tulisi kuitenkaan lannistaa, sillä sellaiset haaveet ovat tulevaisuuden päämääränä olevan perhe-elämän hahmottelua. Sellainen suhtautuminen on sekä virikkeitä antavaa että hyödyllistä sillä edellytyksellä, että se ei johda piittaamattomuuteen avioliiton ja myöhemmin seuraavan perhe-elämän käytännöllisten ja arkipäiväisten vaatimusten tajuamista kohtaan.

83:8.8 (930.4) Avioliiton ihanteet ovat viime aikoina astuneet aimo askeleen eteenpäin; joidenkin kansojen keskuudessa naisella on käytännöllisesti katsoen samat oikeudet kuin puolisoillaan. Perheestä on, ainakin käsitteellisellä tasolla, tulossa jälkeläisten kasvattamiseen suuntautuva lojaali kumppanuussuhde, johon liittyy seksuaalinen uskollisuus. Muttei tämän uudemman avioliittoversioonkaan tarvitsisi ottaa vapautta heilahtaa niin kauas äärimmäisyyteen, että se tuo mukanaan molemminpuolisen yksinoikeuden toisen osapuolen persoonallisuuteen ja yksilöllisyyteen. Avioliitto ei ole pelkkä yksilökeskeinen ihanne, vaan se on miehen ja naisen kehittyvä sosiaalinen kumppanuussuhde, joka on olemassa ja joka toimii nykyisten tapasääntöjen alaisena, tabujen rajoittamana sekä yhteiskunnan lakien ja säädösten voimassa pitämänä.

83:8.9 (930.5) Kahdennenkymmenennen vuosisadan avioliitot ovat entisaikojen avioliittoihin verrattuina korkeatasoisia siitäkin huolimatta, että koti-instituutiota juuri nyt ankarasti koetellaankin. Tämä johtuu niistä ongelmista, jotka suin päin tapahtunut naisten vapauksien lisääminen on yhtäkkiä sysännyt sosiaalisen

organisaation kannettaviksi, oikeuksien, jotka häneltä varsin pitkään evättiin, koska menneiden sukupolvien tapasääntöjen kehitys oli perin vitkaista.

83:8.10 (930.6) [Esittänyt Urantialle sijoitettu serafien päällikkö.]